

РЕЦЕНЗІЯ

офіційного рецензента - головного наукового співробітника відділення впровадження та вивчення ефективності сучасних медичних технологій в акушерстві та перинатології ДУ «Інститут педіатрії, акушерства і гінекології імені академіка О.М. Лук'янової НАМН України», доктора медичних наук, Подольського Володимира Васильовича на дисертацію Плаксієвої Катерини Дмитрівни «Оптимізація органозберігаючого лікування міоми матки залежно від репродуктивної перспективи», яка подана до разової спеціалізованої вченої ради ДУ «ІПАГ ім. академіка О.М. Лук'янової НАМН України», що створена відповідно наказу ДУ «ІПАГ ім. академіка О.М. Лук'янової НАМН України» від 24.03.2023 №2.5-33/1/43, на здобуття наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина».

Актуальність

Міома матки – це доброякісна пухлина, яка надзвичайно часто зустрічається серед пухлин репродуктивної системи жінки і є найчастішим показом до гістеректомії серед доброякісних захворювань. Міома матки не лише є причиною маткових кровотеч, симптомів компресії внутрішніх органів, але й нерідко призводить до анемізації, зниження працездатності жінок та спричиняє порушення репродуктивної функції. Незважаючи на те, що завдяки розвитку хірургічних, малоінвазивних та фармакологічних технологій існують широкі можливості ощадного, органозберігаючого лікування міоми матки. Вплив деяких методів на фертильність недостатньо вивчений, і краще розуміння цього аспекту матиме значення для прийняття рішень в щоденній практиці.

Все вищезгадане обумовлює особливу медичну та соціальну актуальність теми проведеної роботи.

Отже, тема дисертаційної роботи на здобуття ступеня доктора філософії Плаксієвої Катерини Дмитрівни є актуальною, оскільки її мета спрямована на збереження та відновлення фертильності у жінок з міомою матки. Завдання дослідження повністю відповідають поставленій меті, а для їх вирішення були застосовані сучасні методики досліджень. В ході дослідження було проведено доплерографічну оцінку локального кровотоку міоми, вивчена залежність характеристик кровотоку від локалізації та розмірів міоми, що сприятиме вибору лікувальної тактики з огляду на ризик кровотеч. Було досліджено вплив вагітності на розміри міоми, продемонстровано відсутність стимулюючого впливу вагітності на ріст пухлини.

Завдяки проведеному ретроспективному дослідженню було отримано дані щодо репродуктивних результатів різних методів лікування міоми, що є цінним матеріалом для формування клінічних рекомендацій з лікування міоми. В результаті вирішення поставлених завдань автору вдалося отримати дані, що мають безперечну новизну та відкривають нові перспективні напрямки досліджень.

Запропоновані діагностичні інструменти, лікувальні рекомендації, а також заходи з профілактики лейоміоми дають можливість об'єктивізувати оцінку стану хворих та індивідуалізувати вибір оптимального методу органозберігаючого лікування міоми, що дає можливість зберегти матку та здатність до народження дитини жінкам репродуктивного віку.

Зв'язок теми дисертації з науковими програмами, планами, темами

Дисертаційна робота є фрагментом науково-дослідних робіт ДНУ "ЦІМТ НАН України" "Обґрунтувати оптимальний комплекс менеджменту міоми матки із застосуванням інноваційних медикаментозних,

неінвазивних і хірургічних методик”. Державний реєстраційний номер: 0120U105151.

Практичне значення результатів дослідження

Дисертація Плаксієвої К.Д. має достатнє практичне значення, що підтверджується запропонованими патогенетично обґрунтованими підходами до органозберігачого лікування у жінок з міомою матки та потребою в реалізації репродуктивного потенціалу.

Ступінь обґрунтованості і достовірності наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих в дисертаційній роботі

Дисертаційна робота сформована на основі великого ретроспективного дослідження на основі опитування 735 пацієнток, які отримували лікування міоми матки, що планували вагітність після лікування та проспективного дослідження в складі 213 пацієнток з міомою матки молодшого та старшого репродуктивного віку

Методи дослідження та обстеження пацієнток є сучасними, доцільними і відповідають поставленій меті і задачам – ультразвукове дослідження із застосуванням доплерівського картування та лабораторні аналізи. Результати досліджень візуалізовані автором роботи за допомогою графіків і таблиць.

Достатній обсяг клінічного матеріалу, об’єм і якість наукових досліджень, а також об’єктивність представлених результатів, які підлягали статистичній обробці, визначають високу ступінь достовірності основних наукових положень дисертації, висновків і рекомендацій.

Структура і зміст дисертаційної роботи

Дисертаційна робота викладена на 216 сторінках друкованого тексту, і складається із вступу, огляду літератури, 7 розділів власних досліджень, аналізу та узагальнення результатів дослідження, висновків, практичних рекомендацій. Робота ілюстрована 40 таблицями та 15 рисунками. Перелік використаних джерел налічує 159 публікації.

Структура дисертації має за типову для дисертаційних робіт схему.

У вступі автор розкриває проблематику обраної теми дисертації та наводить свідчення її значимості. Надано інформацію про актуальність роботи, обґрунтована необхідність проведення дослідження. Мета та завдання сформульовані чітко.

Розділ 1 (Огляд літератури) представлено аналізом сучасних вітчизняних і зарубіжних літературних джерел щодо проблеми міоми матки у жінок репродуктивного віку, її факторів та механізмів впливу на репродуктивну функцію. Викладено ґрунтовний аналіз методів лікування міоми у розрізі впливу на репродуктивну функцію, її збереження та відновлення.

В 2-му розділі (Матеріали та методи досліджень) автор детально описує етапи проведеної роботи та застосовані методи досліджень.

Розділ 3 присвячений ретроспективному дослідженню 744 пацієнток з репродуктивними планами після застосування різних методів міоми матки. Автор провела телефонне опитування, завдяки якому було виявлено, що з метою досягнення вагітності та живонародження консервативна міомектомія є найефективнішим методом лікування серед жінок молодшого репродуктивного віку, а застосування уліпристалу ацетату - у жінок старшої вікової групи. Також автор зробила висновок, що емболізація маткових артерій характерна найнижчим відсотком рецидивів міоми матки поміж усіх методів лікування.

В 4 розділі проведено описано клінічну характеристику обстеженої проспективної групи жінок, встановлено, що в старшому репродуктивному віці частіше мають місце надмірна маса тіла та ожиріння поряд із метаболічними зрушеннями та серцево-судинною патологією, в той час як морбідне ожиріння зустрічалось лише у хворих на міому молодшого репродуктивного віку, що вказує на ожиріння як на фактор розвитку міоми в цій віковій категорії.

В розділі 5 автор описує ультразвукові характеристики обстежених жінок а також наводить доплерографічні особливості міоматозних вузлів в залежності від розташування, розміру та навіть наявності ожиріння. Було зроблено висновок, що жінкам молодшого репродуктивного віку характерний розвиток однієї великої міоми, в той час як у старших жінок частіше зустрічаються декілька вузлів меншого розміру. Також виявлена залежність кровопостачання міом від розташування (міомам 6-7 типу характерний високоінтенсивний кровотік в судинній ніжці), розмірів (менші міоми мають більш виражену внутрішньовузлову васкуляризацію ніж більші, яким притаманний скудний внутрішньовузловий кровотік), та індексу маси тіла (зі збільшенням ІМТ зростає швидкість кровотоку в судинній ніжці міоми).

6 розділ присвячений особливостям гормонального та метаболічного гомеостазу обстежених груп - у жінок молодшого репродуктивного віку були зазначені гіперпролактинемія, дефіцит вітаміну Д та гіперлептинемія, а у пацієток більш старшого віку - інсулінорезистентність та гіперхолестеринемія.

У 7 розділі автор наводить порівняння перебігу сучасної емболізації маткових артерій та цієї процедури більше 10 років тому. Показано що на даному етапі розвитку методики післяопераційний період подібний з таким у тих пацієток хто отримував консервативну міомектомію, що обумовлює поліпшення якості життя пацієток. На основі даних отриманих завдяки ретроспективному дослідженню автор на двох групах жінок що отримали консервативну міомектомію та емболізацію маткових артерій продемонструвала ефективність розроблених комплексів профілактики рецидивів міоми після міомектомії та оваріальної дисфункції при емболізації маткових артерій.

В розділі “Аналіз та узагальнення результатів” дослідження автор наводить основні положення роботи, порівнює отримані результати з літературними, дає їм теоретичне обґрунтування.

Висновки та практичні рекомендації містять важливі наукові та практичні результати, одержані в дисертації, логічно витікають із результатів проведеного дослідження та відповідають поставленій меті та задачам роботи.

Результати дисертаційного дослідження висвітлені у 6 наукових працях, у тому числі 2 статті у наукових фахових виданнях України; 3 статті у наукових періодичних виданнях, проіндексованих у базах даних Scopus. Аспірантка має 3 тези доповідей у матеріалах конференцій .

Принципових зауважень до дисертації немає. В зв'язку з великим об'ємом роботи бажано б його дещо скоротити, можливо, за рахунок графіків, що повторюють таблиці. Дані незначні зауваження, що є несуттєвими і не знижують цінність роботи.

В порядку дискусії прошу дати відповідь на такі питання:

1. Яким чином захищає яєчники від формування яєчкової дисфункції призначення стрептокінази та стрептодорнази?
2. Чим характерна сучасна процедура емболізації маткових артерій?

Висновок. Дисертація Плаксісової Катерини Дмитрівни на тему: “Оптимізація органозберігаючого лікування міоми матки залежно від репродуктивної перспективи”, є самостійною та завершеною науково-дослідною роботою, яка надає нові шляхи вирішення завдання оптимізації органозберігаючого лікування міоми матки шляхом індивідуалізації лікувальної стратегії з урахуванням репродуктивних перспектив.

За актуальністю, науковою новизною та теоретичним обґрунтуванням результатів роботи, а також практичною цінністю зроблених здобувачем висновків, дисертаційна робота повністю відповідає

вимогам п. 6 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44, відповідає профілю Спеціалізованої вченої ради ДУ «ІПАГ ім. академіка О.М. Лук'янової НАМН України» а також вимогам до оформлення дисертацій, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року № 40 у редакції від 12 липня 2019 року.

Плаксієва Катерина Дмитрівна заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 222 “Медицина”.

Рецензент

головний науковий співробітник
відділення впровадження та вивчення
ефективності сучасних медичних технологій
в акушерстві та перинатології, д.м.н.

Подольський Вл.В.

Підпис д.м.н., Подольського Вл.В. засвідчую

Вчений секретар

ДУ “ІПАГ імені академіка О.М. Лук'янової НАМН України”

к.м.н.

Мірошников О.О.